

Михайлова Лілія Вікторівна,

*старша викладачка кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності Придніпровської державної академії будівництва та архітектури
м. Дніпро, Україна*

ДЕЩО З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

За статистикою Інтернет-платформи з вивчення іноземних мов Duolingo за останній рік українську мову почали вивчати 1,3 мільйони людей, вона стала популярною серед іноземних громадян. Українська мова стала трендом у 2022 році. Такої популярності наша мова набула з початком війни через висвітлення подій у всіх світових медіа. Не дивно, що зацікавленість іноземців стала зростати.

Працюють волонтерські центри з вивчення мови. Одним з них є волонтерський освітній проєкт «Мова – ДНК нації»; кількість відвідувачів цього сайту за 2022 рік зросла в кілька разів. Це платформа для вдосконалення знань української мови, тому найбільше відвідувань з України, потім з Польщі, Німеччини, США, Чехії, Великої Британії, Нідерландів тощо. Надруковано багато цікавих історій, де іноземні громадяни висловлюють свою прихильність, наводять свої причини прийняття рішення про вивчення української мови. Вивчення української мови іноземцями – це і вивчення нашої культури, традицій та спадщини, тобто поширення їх по всьому світу.

Українські виші давно вже гостинно відчинили двері іноземним громадянам. Українська мова викладається їм як іноземна. Вивчення іноземних мов і використання їх як засобу здобуття базової освіти для подальшого оволодіння професією дуже важливе і актуальне.

Викладання української мови як іноземної має враховувати певні аспекти. Методика викладання іноземної мови (зокрема й української як іноземної) передбачає навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності на кожному занятті: аудіювання, читання, письма, говоріння.

Дуже важливо коректно поєднувати названі види мовленнєвої діяльності на кожному занятті, а саме:

1) комунікативний аспект у викладанні та практична спрямованість навчальної діяльності;

2) залучення студентів до практичних занять за межами вишу (похід до певних об'єктів міста, обговорення українських страв, участь у художній самодіяльності та культмасових заходах, будь-яких презентаціях тощо);

3) навчання грамотного письма.

Утім, система цих видів роботи на різних заняттях може змінюватися залежно від теми, мети заняття, побажань здобувачів тощо. Завдання на заняттях до цих видів діяльності мають бути різноманітними, викладач застосовує їх, керуючись власними творчими можливостями.

Українську мову як іноземну вивчають студенти з різних країн, що може створювати певний культурний і мовний бар'єр, і це треба враховувати, розробляючи навчальні матеріали. Зазвичай застосування навичок говоріння самостійне та ситуативне, адже студент змушений формулювати власні думки. Говоріння потребує від слухача активної участі в розмові, а тому він має не лише навчитися коректно висловлювати свої думки, а й розуміти слова співрозмовника. Для покращення навичок говоріння в реальних ситуаціях студенти мають розвивати монологічне та діалогічне мовлення. Важливим аспектом при цьому є швидка реакція студента відповідною реплікою.

Аудіювання також є дуже важливим та доречним для вивчення української мови. У повсякденному житті людина дуже часто є слухачем, наприклад, під час слухання лекцій, новин, радіо, телевізора тощо. Здатність сприймати інформацію на слух залежить від багатьох чинників, зокрема таких, як життєвий досвід, зацікавленість, звичайна зосередженість. Спроможність добре сприймати інформацію на слух формується під час щоденних зусиль у вивченні певного матеріалу та зазвичай за спілкування з носіями мови. Сприйняття іноземної мови на слух є складним процесом. Основними лексичними труднощами слухання є багатозначні слова, значна кількість незнайомої лексики, вживання скорочень. Вставні конструкції та вставні слова, довгі речення становлять труднощі аудіювання на синтаксичному рівні.

Людина, яка має за мету вивчити мову, розуміє, наскільки важливо на слух сприймати інформацію. Через те для здобувачів корисно прослуховування аудіотекстів, але попередньо треба запропонувати вправи та ключові слова для полегшення розуміння тексту.

Формування навичок одного з видів мовленнєвої діяльності дуже тісно пов'язано з розвитком інших видів. Студенти-іноземці обов'язково повинні мати навички грамотного та швидкого письма, оскільки повинні вміти занотовувати лекційний матеріал у подальшому.

Треба зазначити, що будь-яка мова завжди зазнає змін, через це викладач має постійно оновлювати навчальні матеріали.

Тож основною метою викладання української мови як іноземної повинно стати досягнення студентом бажаного рівня мовленнєвої грамотності.

Література

1. Кочан І., Мацюк З. Лінгвометодичні основи укладання підручників з української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. № 8. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2013. С. 315–323.
2. Курушина М. А., Літвінова І. М. Основні методичні прийоми вдосконалення мовної та комунікативної компетенції студентів соціально-гуманітарного напрямку. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки: зб. наук. пр. / Гол. ред. Л. М. Черноватий. Харків: Константа, 2016. № 28. С. 68–76.

3. Станкевич Н. Види мовленнєвої діяльності в аспекті лінгводидактики. Теорія і практика викладання української як іноземної. Вип. 2. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. С. 40–47.
4. Скільки людей у всьому світі вивчають українську мову. 11 грудня, 2022 р. URL: <https://rb.gy/oer3v>.
5. Хочу побачити перемогу України разом зі своїми друзями, 10 лютого 2022р. URL: <https://rb.gy/3mteu>.